

Tjänsteutlåtande

Datum 2025-08-21

Diarienummer OSN 2024-00186

Västra Götalandsregionen**Koncernkontoret**

Handläggare: Ulrika Söderlund

Telefon: 0725-42 42 39

E-post: ulrika.soderlund@vgregion.se

Till operativa hälso- och sjukvårdsnämnden

Ungdomsmottagningar i Västra Götaland

Förslag till beslut

1. Operativa hälso- och sjukvårdsnämnden tillskriver strategiska hälso- och sjukvårdsnämnden om behovet av att hantera frågan om ersättningsnivå inom ramen för det länsgemensamma samverkansavtalet.

Sammanfattning av ärendet

De riktade statsbidragen till ungdomsmottagningarna i Västra Götaland har upphört. För att säkra verksamheten under 2026 beslutade operativa hälso- och sjukvårdsnämnden den 18 juni 2025, § 217, att ge hälso- och sjukvårdsproduktionsdirektören i uppdrag att säkerställa fortsatt finansiering.

Det finns 56 ungdomsmottagningar i regionen som erbjuder både medicinska insatser och stöd inom psykosocial och psykisk hälsa. Verksamheten finansieras genom ett länsgemensamt samverkansavtal mellan Västra Götalandsregionen och de 49 kommunerna. Regionen står för hela det medicinska uppdraget samt hälften av kostnaden för det psykosociala uppdraget, vilket totalt motsvarar 75 procent av finansieringen. Kommunerna står för resterande 25 procent.

Statsbidragen har tidigare förstärkt verksamheten och möjliggjort utveckling, bland annat UM Online. När dessa medel nu har upphört påverkas ersättningsnivån. Eftersom finansieringen av ungdomsmottagningarna är ett gemensamt ansvar mellan regionen och kommunerna behöver frågan beredas vidare inom ramen för samverkansavtalet.

Postadress:
Regionens hus
462 80 Vänersborg

Besöksadress:
Residensgatan 16H
462 33 Vänersborg

Telefon:
010-441 00 00
E-post:
[operativ.halso-
och.sjukvardsnamnd@vgregion.se](mailto:operativ.halso-och.sjukvardsnamnd@vgregion.se)

Webbplats:
www.vgregion.se

Koncernkontoret bedömer därför att ärendet bör överlämnas till strategiska hälso- och sjukvårdsnämnden, som enligt reglementet ansvarar för det länsgemensamma samverkansavtalet, för fortsatt beredning tillsammans med kommunerna.

Fördjupad beskrivning av ärendet

Utifrån att de riktade statsbidragen till ungdomsmottagningarna har upphört gav operativa hälso- och sjukvårdsnämnden den 18 juni 2025, § 217, hälso- och sjukvårdsproduktionsdirektören i uppdrag att säkerställa finansiering för ungdomsmottagningarna, för att bibehålla nuvarande ambitionsnivå under 2026.

Bakgrund

Under perioden 2016–2023 har det i överenskommelse för psykisk hälsa mellan staten och Sveriges Regioner och Kommuner (SKR) fördelats riktade länsgemensamma statsbidrag till kommun och region. Det partsgemensamma politiska samrådsorganet (SRO) har årligen ställt sig bakom fördelningen av de länsgemensamma statsbidragen, om drygt 25 miljoner kronor årligen, som fördelats till ungdomsmottagningarna i Västra Götaland. I Västra Götaland finns 56 ungdomsmottagningar för unga till och med 24 år. Innehåll och ersättningsnivå styrs av ett länsgemensamt samverkansavtal som SRO ställde sig bakom den 23 maj 2024 och strategiska hälso- och sjukvårdsnämnden beslutade om den 28 augusti 2024, § 144. I samverkansavtalet framkommer att det är Västra Götalandsregionen samt de 49 kommunerna i Västra Götaland som är avtalsparter, och avtalet gäller under perioden 1 januari 2025–31 december 2027. I Västra Götaland är Regionhälsan utförare av uppdraget.

Uppdrag

Ungdomsmottagningen har till uppgift att på ungas uppdrag förmedla kunskap och ge information samt att ge tidiga insatser, stöd och behandling främst inom områdena sexuell, reproduktiv, psykosocial och psykisk hälsa.

Ungdomsmottagningen ska också uppmärksamma och medvetandegöra riskfyllda levnadsvanor och normbrytande beteenden. Verksamheten fördelas på cirka 50 procent medicinskt uppdrag och cirka 50 procent uppdrag kring psykosocial och psykisk hälsa.

Ekonomi

Västra Götalandsregionen ansvarar för hela kostnaden för det medicinska uppdraget, medan Västra Götalandsregionen och kommunerna delar lika på kostnadsansvaret för uppdraget kring psykosocial och psykisk hälsa. Det innebär

att Västra Götalandsregionen ska finansiera 75 procent av kostnaden för ungdomsmottagningen och kommunerna 25 procent av kostnaden. Kostnaden ska årligen uppräknas med av regionfullmäktige beslutad uppräkningsfaktor. Kommunens andel av kostnad fördelas baserat på antalet invånare i åldersgruppen 13–24 år. Kostnaden per invånare i åldersgruppen för 2022 är fastställd till 777 kronor. Resursfördelningen till mottagningarna baseras på behov och inte utifrån invånarantal. Syftet med fördelnings- och finansieringsprincipen är att kommunerna ska bära kostnaden för sina invånare i åldersgruppen, samtidigt som invånarna ska vara fria att söka till vilken mottagning de önskar.

Statsbidragen ingår inte, utan har fördelats utöver den ersättning som fastställs i det länsgemensamma samverkansavtalet.

Status statsbidrag

De riktade länsgemensamma statsbidragen till ungdomsmottagningarna har efter 2023 upphört. Under 2024 användes länsgemensamma statsbidrag för barn och unga, och under 2025 används delvis länsgemensamma medel (som inte använts tidigare år) samt Västra Götalandsregionens del av länsgemensamma statsbidrag för att bibehålla ambitionsnivån. Det finns inga indikationer på att det kommer fler riktade länsgemensamma statsbidrag psykisk hälsa för ungdomsmottagningarna.

Bedömning

Koncernkontoret bedömer utifrån att ungdomsmottagningarna i Västra Götaland samfinansieras mellan regionen och kommunerna, samt att ersättningsnivå styrs av ett länsgemensamt samverkansavtal, att frågan om ersättningsnivå när statsbidragen upphört bör beredas tillsammans med kommunerna.

Koncernkontoret föreslår att operativa hälso- och sjukvårdsnämnden överlämnar ärendet till strategiska hälso- och sjukvårdensnämnden som enligt reglementet ansvarar för det länsgemensamma samverkansavtalet.

Ungdomsmottagningarna har använt medlen i enlighet med statsbidragets intentioner och har för den ökade ersättningen haft möjlighet att förstärka och utveckla sitt arbete med ungas psykiska hälsa, exempelvis genom utåtriktade insatser, grupp- och stödaktiviteter samt kompetensutveckling av personalen. Medel har också använts till att bygga upp en regional digital ungdomsmottagning, UM Online, som idag är etablerad och efterfrågad. Utifrån att ungdomsmottagningarna

erhållit medlen under en lång period är större delen av medlen implementerade i fasta tjänster och mottagningar.

Finansiering och resurskonsekvenser av beslutet

Beslutet medför inga ekonomiska konsekvenser men kan komma att förändras beroende på fortsatt beredning.

Beredning

Ärendet har beretts tillsammans med Regionhälsan.

Koncernkontoret

Kaarina Sundelin
Hälso- och sjukvårdsproduktionsdirektör

Ann-Sofi Isaksson
Avdelningschef primärvård och
regionövergripande verksamheter

Tidigare beslut

- SRO 2024-05-23, Ställningstagande om länsgemensamt samverkansavtal för ungdomsmottagningar i Västra Götaland
- Strategiska hälso- och sjukvårdsnämnden 2024-08-28, 144, Beslut om länsgemensamt samverkansavtal för ungdomsmottagningar i Västra Götaland
- Operativa hälso- och sjukvårdsnämnden 2025-06-18, § 217, Satus statsbidrag ungdomsmottagningar i Västra Götaland

Besluten skickas till

- Strategiska hälso- och sjukvårdsnämnden, för genomförande
- Regionstyrelsen
- Regionhälsan
- Samtliga delregionala nämnder
- Samtliga kommunalförbund i Västra Götaland
- Samtliga kommuner i Västra Götaland